

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Α' ΤΟΜΟΥ

Ιανουάριος 1963 — Δεκέμβριος 1964

Τεύχη 1 — 10

*Επιστημονικὸν ὄργανον τοῦ Συλλόγου Παιδαγωγῶν - Ψυχολόγων
Πτυχιούχων Πανεπιστημίων Ἐξωτερικοῦ*

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩ. ΚΑΜΠΑΝΑΣ ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007

ΚΥΡΙΑ ΑΡΘΡΑ

	Σελ.	Τεῦχος
<i>Τῆς Συντάξεως</i> : Ἡ ἔκδοσις	1	1
» » : Προβλήματα σχετιζόμενα μετὰ τὴν σύνταξιν ἀναλυτικοῦ προγράμματος	1	B
» » : Ὑπόμνημα πρὸς ἔξοχ. Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων	1	4
» » : Πρὸς τὸν δεῦτερον τόμον μας	1	6

Μ Ε Λ Ε Τ Ε Σ

I. ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ

<i>Κ. Ἀνανιάδης</i> : Ἡ ἀγροτική ἐκπαίδευσις στὰ πλαίσια τῆς γενικῆς Παιδείας	15	6
<i>Κ. Ἀνανιάδης - Γ. Μαραγκουδάκης</i> : Ἀγροτική καὶ Ἀγροτεχνική ἐκπαίδευσις στὴν Ἑλλάδα	59	7
<i>Φιλίπ Βερνόν</i> : Σύγχρονοι ἀπόψεις περὶ νοημοσύνης καὶ μετρήσεως αὐτῆς (μεταφρ. Τ. Πασσάκου-Κυριαζοπούλου)	19	2
» » : » »	15	3
<i>Ἄρ. Βουγιούκα</i> : Τὰ φαινόμενα τῆς προσαρμογῆς στὴ λειτουργία τῆς ἀντιλήψεως	3	4
» » : Ἡ διαδικασία τῆς μαθήσεως	51	7
<i>Θεοφράστου Γέρου</i> : «Ἐκπαιδευτικὴ Μεταρρύθμισις» (κριτικὴ)	8	5
<i>Γ. Γεωργιάδης</i> : Τὸ Ἀμερικανικὸν σύστημα ἐκπαιδεύσεως	92	8
<i>Π. Ε. Δέρα</i> : Ὑπαρξισμὸς - Ἀγωγή, Ψυχολογία καὶ Ψυχιατρικὴ	161	9
<i>Ἔρנסτ Κασίρερ</i> : Τί εἶναι ἄνθρωπος. Μετάφ. - Σχόλια Θ. Γέρου	9	1
» » : » » » » » »	14	2
» » : » » » » » »	13	3
<i>Βασίλ. Α. Κονιδιτσιώτου</i> : Διαλεκτικὴ Ἀγωγή	3	1
» » : » » » »	11	2
<i>Βασ. Ι. Δαζανᾶ</i> : Abbé de l' Erpée, ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἀγωγῆς τῶν κωφαλάλων	215	10
<i>Γεωργίου Μαραγκουδάκη</i> : Ψυχολογία Μαθήσεως καὶ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα	140	9
» » : Στοιχεῖα Νευροφυσιολογικῆς Ψυχολογίας	14	1
<i>Ἄντ. Μπενέκου</i> : Εἰσαγωγή στὴν Ψυχολογία τοῦ Bruner	22	2
» » : » » » »	19	3
» » : Προβλήματα καὶ πειραματισμοὶ γύρω ἀπὸ τὴν διδασκαλία τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν	107	8

	Σελ.	Τεύχος
Ι. Σ. Μπρούνερ : «Η έννοια τῆς δομῆς στὴ σύγχρονη Παιδαγωγική» κατὰ μετάφραση Γ. Μαραγκουδάκη καὶ Ἀντωνίου Μπενέκου	11	5
Κ. Πασάκου : Σύγχρονος ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ μέθοδοι εἰς Ψυχολογίαν καὶ Παιδαγωγικήν	21	1
» » : » » »	32	2
Γ. Κ. Παπαγεωργίου : Δυσκολίες στὴν ἀνάγνωση καὶ γραφή .	199	10
Τριαντ. Τριανταφύλλου : Αἱ ἀνθρώπιναι σχέσεις εἰς τὴν Ἀγωγήν	2	6
Κ. Χάρη : Ἡ ἐπιστημονικότης τοῦ διδασκάλου καὶ ἡ στάθμη τῶν σπουδῶν του	78	7
Λ. Χουσιάδα : Παρατηρήσεις γιὰ τὴν ἐπαγωγικὴ καὶ παραγωγικὴ σκέψη	4	2

II. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ - ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ - ΨΥΧΙΚΗ - ΥΓΙΕΙΝΗ

Διδακτικοὶ πειραματισμοὶ

Α. Βουγιούκα : Ἐνα εὐκαιριακὸ θρησκευτικὸ μάθημα	181	9
» » : Ἡ προσφορὰ τοῦ Ζαχ. Παπαντωνίου στὰ παιδικὰ γράμματα	36	2
Θεοφράστου Γέρον : Ἡ Ὄρθογραφία τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 1 διδακτικὸν πρόβλημα τοῦ σχολείου	47	3
» » : » » »	35	4
» » : » » »	32	5
Α. Κακαβούλη : Παιδικὰ ἐλαττώματα καὶ ἡ ἀντιμετώπισίς των εἰς τὸ σχολεῖον	39	4
Εὐθ. Κασιώλα : Πορίσματα τέστ Ἀναγνώσεως	30	1
» » : » » »	44	2
» » : » » »	18	4
» » : » » » καὶ Ἀριθμητικῆς	15	5
» » : Τὸ πρόβλημα τῶν καθυστερημένων μαθητῶν στὸ σχολεῖο	186	9
» » : » » »	230	10
Ἀντ. Κρέτση : Ἡ μαθητοποίηση τοῦ μαθητοῦ	26	1
» » : » »	32	2
Γ. Κυριαζοπούλου : Ἡ Σύνταξις τοῦ συγχρόνου Ἀναλυτικοῦ προγράμματος	34	1
» » : » » »	48	2
Ν. Δυμπέρη : Πρότυπα Δημοτικὰ Σχολεῖα	132	8
Γ. Μαραγκουδάκη : Σχέδιον Ἀναλ. Προγραμ. τῆς Α' τάξεως τοῦ Δημ. Σχολείου	1	3

		Σελ.	Τεύχος
	<i>Αντ. Μπενέκου</i> : Συμβολή εις τὸ πρόγραμμα συγκεντρώσεως τῆς διδακτέας ὕλης	24	4
	» » : » » » »	27	6
<i>Τφ</i>	<i>Γ. Ξεκάλου</i> : Τὸ πρόβλημα τῆς ἀναπτύξεως τῆς κοινωνικότητος εἰς τὸ παιδί	26	2
»	» » : » » » »	26	3
»	» » : » » » »	12	4
»	<i>Εὐαγ. Παπαγιαννάκη</i> : Τὰ τρία «Τί»	21	4
»	<i>Δ. Κ. Παλυβοῦ</i> : Ἡ ψυχολογία τῶν πεποικισμένων παιδιῶν	174	9
»	<i>Κ. Πασσάκου</i> : Προσπάθειαι ψυχολογικῆς καὶ Παιδαγωγικῆς παρακολουθήσεως τοῦ μαθητοῦ	195	9
	» » : » » » »	243	10
	<i>Ν. Πετρουλάκη</i> : Πηγαι καὶ μορφῆ μαθήσεως	28	5
	<i>Ἑλπ. Σταματάκη</i> : Ἡ φιλολογία τῶν παιδιῶν	228	10
<i>Ε</i>	<i>Ἰω. Χαραλαμποπούλου</i> : Τὰ προβλήματα τῆς Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς τοῦ λαοῦ μας	38	1

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

	<i>Θ. Γέρον</i> : Educational Strategy for developing Societies τοῦ Adam Curle — Κριτικὴ Ἀνάλυση	90	7
	<i>Τ. Κυριαζοπούλου</i> : Ἡ Ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως	137	8
	<i>Ἰω. Καμπανᾶ</i> : Ἐπιθεώρηση τοῦ βιβλίου Ἰω. Κυριαζικίδη : «Εἰσαγωγή στὸν ἐπαγγελματικὸ προσανατολισμὸν»	148	10
	<i>Κ. Κίτσου</i> : Ἰδρυσις Ἰνστιτούτου τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς	35	5
	<i>Ν. Μπάρκα</i> : Ἐκθεσις ἀναφερομένη εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἐν Ἀθήναις συγκληθέντος Διεθνoῦς Συνεδρ. Μαθημ)κῶν	40	6
	<i>Αντ. Μπενέκου</i> : Ἐπιθεώρηση βιβλίου : 1) Ἑλπ. Σταματάκη : «Ἡ ἐπιμόρφωσις τῶν ἐνηλίκων» 2) Reiser - Leythman - Frankl - Lefgren : «Μιὰ προσπάθεια συνενώσεως τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως» Μεταφρ. Σχόλια Τρ. Τριανταφύλλου καὶ Γ. Μαραγκουδάκη. 3) Δ. Κ. Βακάλη : «Ἡ Ἐνιαία Συγκεντρωτικὴ Διδασκαλία»	95	7
	» » : Ἡ ἐπιθεώρησις τοῦ βιβλίου Ν. Πετρουλάκη : «Γενικὴ Διδακτικὴ»	147	8
	<i>Γ. Ζύδη</i> : Στατιστικὴ περὶ ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως	52	2
	<i>Γ. Ξεκάλου</i> : Διεθνῆς ἐκπαιδευτικὴ κίνησις	43	1
	<i>Κ. Πασσάκου</i> : Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου «Ἡ Κρήτη τοπίον, ἀνθρωποι, γεγονότα, θρύλοι» — Λ. Γ. Πετρίδη	48	6
	<i>Τ. Τριανταφύλλου</i> : Ὁργάνωσις Σεμιναρίου	56	2

“Η ΕΝΙΑΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ”

(Συμβολή εις την μελέτην ενός διδακτικού προβλήματος)
Έκδ. Χ.Ε.Ε.Α., 1964, σελ. 70. δραχ.

Ἡ Ἐνιαία Συγκεντρωτικὴ Διδασκαλία ἀποτελεῖ ἀκόμη σημεῖο ἀντιλεγόμενον τόσο γιὰ τὴν θεωρητικὴν τῆς θεμελιώσεως, τοῦλάχιστον στὶς ἀρχικὲς τῆς ἀξιώσεις, ὅσο καὶ γιὰ τὴν πρακτικὴν τῆς ἐφαρμογῆς ἐξ αἰτίας τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἀπὸ τὸ δάσκαλο καὶ ἀπὸ τὸ σχολεῖο ὡς σύνολο. Σὰν ἕνας τρόπος ἀγωγῆς ὑπῆρξε ὑπερβολικὴ στὶς ἀπαιτήσεις τῆς ὡς μίᾳ διδακτικῆς ἐνέργειας κατέστη «εἶδωλο» γιὰ τοὺς πρωτοπόρους δασκάλους. Πιστεύω πῶς, ἂν στὸ ἀρχικὸ τῆς σχῆμα Β. Οἷτο δὲν μπορεῖ νὰ σταθῆ ὡς καθολικὴ μορφή ἀγωγῆς (ποὺ δὲν εἶναι), ἡ Ε.Σ.Δ. ἀποτελεῖ ἕνα ἐξαιρετὸ θεωρητικὸ οἰκοδόμημα μὲ θάσι τὸ ὁποῖο θὰ μπορούσαμε νὰ προχωρήσωμε στὴν κατάρτιση ὑγιῶν προγραμμάτων διδασκαλίας γιὰ ὅλες τὶς τάξεις σὲ διαφορετικὰς, θέβαια, μορφές.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ μελετήματος αὐτοῦ φαίνεται νὰ μὴν συμμερίζεται ἀπολύτως τὴν ἀποψη αὐτὴ καὶ προβαίνει σὲ μίᾳ ἀθιοθαύμαστη ἄλλ’ ἐπίπονη προσπάθεια συμβιβασμοῦ τῶν ἐπιστημονικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ διδακτικῶν διχογνωμιῶν ποὺ προέκυψαν μέχρι τώρα. Ἡ διαφορὰ εἶναι σημασιολογικὴ καὶ πρακτικὴ. Οἱ ἀρχές παραμένουν. Καὶ ὁ συγγραφεὺς μὲ πολλὴ σύνεσι τὶς ἀποδέχεται. Ἐπρεπε ὅμως νὰ κάνω τὴ δήλωσι αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ποὺ κυκλοφοροῦν «ἐπιθεωρητικαὶ ἐγκύκλιοι» ποὺ ἀπαγορεύουν τὴν ἐφαρμογὴ τῆς στὰ σχολεῖα μας!

Πιστεύω πῶς τὸ βιβλίον (μελέτη) τοῦ κ. Βακάλη εἶναι πειστικώτατο γιὰ ὅσους ἀκόμη ἀμφιβάλλουν γιὰ τὴν ἀξία τῆς. Λίγα βιβλία συναδέλφων θὰ ἤμπορούσαν νὰ διεκδικήσουν τὸν τίτλον τοῦ ἐνημερωμένου ἀπὸ πλούσιες καὶ ὑπεύθυνες πηγές καὶ νὰ ἀντέξουν σὲ μίᾳ αὐστηρῆ κριτικῇ ἀπὸ ἀπόψεως θεωρητικῆς θεμελιώσεως, ὅσο τοῦ κ. Βακάλη. Εἶναι πιθανόν, θέβαια, νὰ ὑπῆρξε ὑπερβολικὰ ὑψηπέτης σὲ ὠρισμένα σημεία καὶ σὲ ἄλλα σημεία νὰ ἀξιώναμε μίᾳ περισσότερο ταπεινὴ γραφίδα καὶ ἐπιλεκτικώτερες στὶς τεκμαιριώσεις του. Τοῦτο ὅμως δὲν κλονίζει διόλου τὴν ἐγκυρότητα τῶν θεμελιωδῶν ἰδεῶν του ποὺ μὲ τόση γλαφυρότητα, πεποίθησι — μίᾳ πεποίθησι ποὺ νοιώθεις νὰ πηγάζη ἀπὸ τὴν σιγουριά τῆς γνώσεώς του — καὶ πάθος ὑποστηρίζει ὁ συγγραφεὺς.

Τὸ μελετήμα του μπορεῖ νὰ χωριστῆ σὲ δύο μέρη, τὸ καθαρὰ θεωρητικὸ (σημασία τοῦ ὄρου, ἱστορικὴ ἐξέλιξις τοῦ «μαθήματος», θεωρητικαὶ θέσεις τῆς Ε.Σ.Δ., ἐκλογή καὶ διάταξι τῆς ὕλης, χρονικὰ πλαίσια ἐφαρμογῆς) καὶ τὸ πρακτικὸ μέρος (πρόγραμμα Ε.Σ.Δ. καὶ μορφαὶ παιδευτικῆς ἐνεργείας, πιθανὴ πορεία διδασκαλίας, πορίσματα). Μίᾳ εὐρύτερη ἀντίληψις γιὰ τὸ ἔργο τῆς ἀγωγῆς διελαύνει τὶς σκέψεις του καὶ σ’ αὐτὰ τὰ εὐρύτερα πλαίσια τοποθετεῖ καὶ τὸ θέμα του — «ὀλόκληρος ἡ ζωὴ τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος νὰ γίνη κάποτε μίᾳ ζωὴ τῆς ἀγωγῆς». Ἡ τοποθέτησις εἶναι σωστὴ καὶ θὰ διέλυε πολλῶν τὴν πλάνη ποὺ σχημάτισαν ἀπὸ τὰ διαβάσματά τους μέχρι τώρα γιὰ τὸ σχολικὸ ἔργο. Καὶ εἶναι μίᾳ τοποθέτησις ποὺ θυγῆκε ἀπὸ τὴν δασκαλικὴν πείρα, τὴν πράξι καὶ τὴν πολύχρονη μελέτη.

Τὸ πρακτικὸ μέρος εἶναι περισσότερο μίᾳ φιλοσοφικὰ θεμελιωμένη ἐπισκόπη-

σις τῶν κυριωτέρων προβλημάτων ποῦ σχετίζονται μὲ τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τῆς συγκεντρώσεως τοῦ εἴδους αὐτοῦ στὰ σχολεῖα μας.

Ὁ συγγραφεὺς εἶναι ἀρκετὰ προσεκτικὸς νὰ μὴν πέσῃ στὸ συνηθισμένο ὀλισθημα τῶν μεθοδικῶν μας ποῦ ἔχουν ἔτοιμα καλούπια καὶ στερεότυπα συνταγολόγια γιὰ κάθε περίπτωσι. Ἀσφαλῶς ἡ μάθησις ἀκολουθεῖ ὠρισμένα στάδια. Ἐκεῖνο ὅμως ποῦ προέχει γιὰ τὸν παιδαγωγὸ εἶναι νὰ διδάξῃ τὸν τρόφιμό του «νὰ μάθῃ πῶς νὰ μαθαίνη».

Στὸ σημεῖο τοῦτο θὰ ἤθελα τὸν συγγραφέα περισσότερο συγκεκριμένο καὶ ἀκόμη θὰ θεωροῦσα ὠφελιμώτατο ἂν παρέθετε ἓνα σχέδιο ἐργασίας ἀπὸ τὴν δική του πρᾶξι. Μὲ τὴν κατανόησι ποῦ δείχνει γύρω ἀπὸ τὸ θέμα αὐτὸ καὶ τὴν ἀντικειμενικὴ διάθεσι ποῦ τὸν διακρίνει θὰ μπορούσε νὰ μᾶς δώσῃ κάτι πῶς ὑπεύθυνο ἀπὸ τὰ κυκλοφοροῦντα ἡμερολόγια ἐν εἴδει τυφλοσυρτῶν. Εὐχομαι σὲ μιὰ δεύτερη ἔκδοσι νὰ περιλάβῃ καὶ τὸ μέρος τοῦτο γιὰ νὰ ἀποτελέσῃ μιὰ ὀλοκληρωμένη καὶ ἐξοχὴ ἐργασία.

Α. ΜΠΕΝΕΚΟΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ

- Διευτυπώθη τὸ Σχέδιο Νόμου περὶ βασικῆς Παιδείας — Στοιχειώδους καὶ Μέσης. Στὸ Σχέδιο Νόμου περὶ βασικῆς Παιδείας περιέχεται καὶ ἡ ἴδρυσι Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.
- Ἰδρύεται Σχολὴ Νηπιαγωγῶν στὴ Θεσσαλονίκη.
- Αὐξάνονται τὰ ἔτη φοιτήσεως στὶς Παιδαγωγικὲς Ἀκαδημίες, ἀπὸ δύο σὲ τρία.
- Μὲ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Α. Ἀκρίτα συγκροτήθηκαν ἐπιτροπὲς γιὰ τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ Ἐπισήμου Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος, τῶν Δημοτικῶν σχολείων.
- Συγκροτήθηκε ἐπιτροπὴ καὶ ἔργον τῆς εἶναι νὰ καθορίσῃ τὴν ὕλην τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου.
- Μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 11506, ἐγκ. 6 τῆς 23-1-1964 ἀνακαλοῦνται αἱ ὑπ' ἀριθ. 126484)14-11-1961, 139670)18-12-1961 καὶ 58371)28-5-1962 ὑπουργικαὶ ἐγκύκλιοι «περὶ ἀπαγορεύσεως συστάσεως βιβλίων εἰς σχολεῖα».
- Κατόπιν τοῦτου ἡ εἰσαγωγὴ βιβλίων καὶ περιοδικῶν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα κλπ. δὲν ἔχει περιορισμούς.
- Χορηγήθηκε ἐπίδομα 500 δραχ. μηνιαίως στοὺς μετεκπαιδευομένους διδασκάλους καὶ καθηγητάς.

